

رسانا

یکشنبه ۱۲ بهمن ۱۳۹۹

۲۸۱۴

خبرنامه روزانه سندیکای صنعت برق ایران

جناب آقای مهندس شریعت داوودی
مدیرعامل محترم شرکت ابداع صنعت برق
با نهایت تائیر و تاسف، درگذشت مادر گرامی‌تان را تسلیت
عرض نموده، برای آن مرحومه علو درجات و برای بازماندگان
صبر و شکیبایی آرزو مندیم.

جناب آقای مهندس محرم‌پور
مدیرعامل محترم شرکت رهنما تجارت پاسارگاد
با نهایت تائیر و تاسف، درگذشت پدر همسر گرامی‌تان را تسلیت
عرض نموده، برای آن مرحوم علو درجات و برای بازماندگان صبر
و شکیبایی آرزو مندیم.

راهبردهایی برای حل مساله قراردادهای صنعت برق

مواجهه با بحران

سپهر برزی مهر،
دبیر سندیکای صنعت برق ایران

بود. البته معضل حل نشده به نام قراردادهای متوقف هم یکی از چالش‌های عمده این صنعت بوده که از سال‌های نزدیک گرانی ارز باقی مانده و در طول سال جاری ابعاد تازه‌ای به خود گرفته است.

در حقیقت افزایش چشمگیر قیمت ارز در هیاهوی مشکلات پرتعداد این صنعت، مزید بر علت شد تا پروژه‌ها دوباره در معرض خطر جدی توقف و بلا تکلیفی قرار بگیرند. به هر حال پیش از آن هم بسیاری از سازندگان و پیمانکاران به دلیل شیوع کرونا با محدودیت‌های جدی برای انجام تعهدات خود مواجه شده بودند. آنها یا ناگزیر بودند با به خطر انداختن جان و سلامتی کارکنانشان تعهدات خود را اجرایی کنند و یا به جرایم قراردادی تن داده و روند اجرای پروژه را کند کنند. در همین راستا و به منظور جلوگیری از ایجاد زیان انباشته برای شرکت‌های

صنعت برق تا پیش از اینکه ارز به شکل بی‌سابقه‌ای گران شود، کرونا همه معادلات را بر هم بریزد، قیمت نفت سقوط کند و تجارت خارجی عملاً در قرنطینه‌ها به تعطیلی کشیده شود، هم گرفتاری‌های بسیاری داشت که رکود، تحریم و کمبود نقدینگی مهمترین آنها

بدهکار معتبری هستیم/تشکیل وزارت انرژی

آدرس غلطی است ..... < ۳

هماهنگی وزارتخانه‌های نفت و نیرو برای تأمین

پایدار انرژی ..... < ۴

آیین نامه «تشویق صادرکنندگان نمونه» اصلاح

شد ..... < ۴

رقابت مخرب وزارت نفت و نیرو عامل عقب

ماندگی تجارت برق ..... < ۵

اظهارات مسئولان درباره نرخ ارز تاثیر منفی بر

صادرات دارد ..... < ۶

پنج پیش بینی انرژی برای سال ۲۰۲۱ ..... < ۷

پرداخت ۱۹۱ هزار میلیارد ریال تسهیلات به

شرکت‌های دانش‌بنیان ..... < ۸

چه کسانی می‌توانند تسهیلات ارزی بگیرند؟ < ۸

تمرکز صرف بر سود، دیگر جایگاهی ندارد < ۹

فعال صنعت برق، سندیکا پس از پیگیری‌های فراوان توانست وزارت نیرو و توانیر را به تعیین و ابلاغ تنفس چند ماهه برای قراردادهای این صنعت تا تثبیت شرایط مجاب کرد. هر چند علیرغم اینکه انتظار می‌رفت در مهلت سه‌ماهه تعیین‌شده از سوی مدیرعامل شرکت توانیر مبنی بر همکاری شرکت تابعه و زیرمجموعه با تولیدکنندگان و پیمانکاران صنعت برق، راهکارهای جبرانی نوسانات نرخ ارز و شرایط اقتصادی کشور ابلاغ شود، اما متأسفانه این اتفاق رخ نداد. به علاوه وزارت نیرو و توانیر در خصوص تعیین تکلیف قراردادهای و حل بخشی از مشکلات بخش خصوصی در شرایط بسیار سخت اقتصادی کشور هم اقدام موثر قابل توجهی صورت ندادند. به همین دلیل سندیکای صنعت برق ایران، ضمن درخواست تمدید دوره تنفس (حداقل تا ابلاغ بخشنامه جبرانی ارز)، پیشنهادهای را به منظور رفع مشکلات قراردادهای صنعت برق به تفکیک قراردادهای حوزه توزیع و انتقال به وزارت نیرو ارائه داده که در این نگاشت به آنها پرداخته شده است. اولین پیشنهاد سندیکا در خصوص قراردادهای جاری شرکت‌های توزیع نیروی برق بوده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که حدود ۳۰۰ قرارداد در این بخش با مشکل مواجه است که به نظر می‌رسد با غربالگری یا اولویت‌بندی مالی قراردادهای برای شناسایی قراردادهای اولویت‌دار، خاتمه قراردادهای خارج از اولویت با توجه به محدودیت‌های نقدینگی و میزان تحقق آن و اعمال کاهش ۲۵ درصدی قراردادهای تا حد قابل توجهی قابل حل هستند.

البته سندیکا پیشنهاد ابلاغ استفاده موقت از بخشنامه تعدیل آحاد بهای سازمان برنامه و بودجه به شماره ۱۰/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۵ مشابه قراردادهای خرید معین را هم به وزارت نیرو ارائه و تاکید کرده که بدیهی است که در صورت ابلاغ دستورالعمل‌های

جبرانی سازمان برنامه، قطعی‌سازی صورتحساب‌ها اعمال خواهد شد. به علاوه ابلاغ بخشنامه ۹۹/۳۳۰۲۲۰ مورخ ۱۳۹۹/۶/۲۶ سازمان برنامه و بودجه به تمامی شرکت‌های توزیع نیروی برق هم یکی از راهکارهای پیش رو برای عبور از بحران قراردادی حاکم بر صنعت برق محسوب می‌شود. بدون تردید در خصوص قراردادهای آتی شرکت‌های توزیع نیروی برق و به منظور کاهش دعاوی و مشکلات قراردادهای به موجب ماده ۲۳ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، الزامی شدن استفاده از قرارداد تپ مورد وثوق بخش خصوصی برای تمامی شرکت‌های توزیع نیروی برق کشور هم مهمترین و کلیدی‌ترین راه حلی است که صنعت برق برای جلوگیری از تکرار این شرایط در طول سال‌های آینده باید مد نظر قرار دهد.

نکته حائز اهمیت دیگری که نباید از نظر دور داشت این است که اگر طبق ابلاغ رسمی شرکت توانیر، استفاده از فهرس بهای توزیع به شماره‌های ۹۸/۲۶۰۴۵۹ مورخ ۱۳۹۸/۵/۱۵ و همچنین ۹۹/۲۰۴۷۰۵ مورخ ۱۳۹۹/۴/۲۸ الزامی شود، نه تنها وضعیت مبهم بخش خصوصی با شرکت‌های توزیع را تا حدودی شفاف می‌شود، بلکه امیدهای بسیاری به آینده فضای کسب و کار این صنعت هم ایجاد خواهد شد. همچنین وزارت نیرو می‌تواند مجوز تامین اعتبار و برگزاری مناقصات جدید، برای شرکت‌های توزیع هم الزامی و ابلاغ شود. در خصوص قراردادهای جاری شرکت‌های برق منطقه‌ای هم که بر اساس برآوردها تعداد آنها به حدود ۱۰۰ قرارداد می‌رسد، راهبردهایی نظیر اعمال غربالگری مالی قراردادهای و تامین نقدینگی مورد نیاز جهت مدیریت و تعیین تکلیف آنها، ابلاغ اختیارات درخواستی شرکت توانیر به منظور تعیین تکلیف و خاتمه قراردادهای فاقد اولویت، پیگیری اصلاح تبصره ۸۰ بودجه در راستای افزایش اختیارات وزارت نیرو

در اعمال تجدید نظر در نرخ پیمان‌ها و پیگیری ابلاغ دستورالعمل جبرانی نرخ ارز نسل سوم برای قراردادهای سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹ از سازمان برنامه کاملاً اثربخش و کلیدی به نظر می‌رسد.

البته بدون شک جلوگیری از ایجاد مشکلات مشابه در قراردادهای آتی این شرکت‌ها هم راهکارهای مشخصی دارد. به عنوان مثال، می‌توان به منظور کاهش دعاوی و مشکلات قراردادهای و به موجب ماده ۲۳ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، استفاده از قرارداد تپ مورد وثوق بخش خصوصی را برای تمامی شرکت‌های برق منطقه‌ای کشور الزامی کرد.

به علاوه ضروری است که بر اساس ابلاغ رسمی شرکت توانیر استفاده از فهرس بهای برای تمامی شرکت‌های برق منطقه‌ای الزامی شده و بر لزوم تامین مالی برای

هر مناقصه باستناد مواد ۹ و ۱۰ قانون مناقصات تاکید شود. پیگیری جدی این راهکارها نه تنها شرکت‌های سازنده، پیمانکار، مشاور و تامین‌کننده صنعت برق را از بحرانی مخرب نجات می‌دهد، بلکه از ظرفیت‌های ساخت و پیمانکاری که خودکفایی این صنعت هم صیانت کرده و از توقف روند اجرای پروژه‌های زیرساختی و توسعه‌ای صنعت برق جلوگیری می‌کند. این رویکرد به معنای حفظ منافع بخش خصوصی واقعی صنعت برق نیست، بلکه عملاً با حفاظت از ظرفیت‌های اجرایی این صنعت، روند عرضه برق پایدار را به شکلی مطمئن و امن ادامه داده و منافع کلان صنعت برق را به موازات منافع ملی کشور تامین می‌کند.

سندیکای صنعت برق ایران
Iran Electrical Industry Syndicate

وبینار آشنایی با موضوعات بیمه تامین اجتماعی

در قراردادهای منطقه کاری صنعت برق

جهت آگاهی بیشتر مدیران عمل‌محترم و کارشناسان محترم پروژه‌ها

با حضور جناب آقای مهندس مهدی مسالعی
(ریاست محترم کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکا)

زمان برگزاری: ۱۶ بهمن (روز پنجشنبه) از ساعت ۱۵ الی ۱۸
از علاقمندان و متقاضیان دعوت می‌شود جهت ثبت‌نام و شرکت در دوره و کسب اطلاعات تکمیلی به بخش آموزش وب‌سایت سندیکا (www.ieis.ir) مراجعه نموده و نسبت به ثبت‌نام اقدام نمایند.

برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره ۹۳۰۹۳۰۶۶۵۷ داخلی ۱۳۱ واحد آموزش و پژوهش تماس حاصل فرمایند.

وزیر نیرو گفت:

بدهکار معتبری هستیم/تشکیل وزارت انرژی آدرس غلطی است

اردکانیان اظهار داشت: اکنون حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان بابت مابه‌التفاوت قیمت‌های تمام شده و قیمت تکلیفی بنا به گزارش سازمان حسابرسی از دولت طلبکاریم و بدهکار معتبری هستیم.

به گزارش سهام انرژی، رضا اردکانیان وزیر نیرو شب گذشته در برنامه گفتگوی ویژه خبری در باره بدهی وزارت نیرو به پیمانکاران اظهار داشت: در دولت دوازدهم، ما با ساز و کارهای قانونی که در قوانین بودجه سالیانه برای ما گذاشته‌اند، برای تهاوتها و انواع مختلف، ۵۹ هزار و ۹۵۰ میلیارد تومان از بدهی‌های خود به تولید کنندگان دولتی برق، پیمانکاران، مشاوران و تامین کنندگان تجهیزات و همینطور بدهی‌های بانکی را تهاوت کردیم و به همین نسبت هم بدهی ایجاد شد، چرا که این صنعت در حال چرخش است و بدهی بلاوجه نداریم.

وی گفت: اکنون حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان بابت مابه‌التفاوت قیمت‌های تمام شده و قیمت تکلیفی بنا به گزارش سازمان حسابرسی از دولت طلبکاریم

و بدهکار معتبری هستیم. بهره‌برداری از ۲۲۰ پروژه پویش هر هفته_الف_ب_ایران تاکنون

وزیر نیرو همچنین در خصوص پویش #هر هفته_الف_ب_ایران گفت: این پویش به صورت منظم اجرا شد و با طرح‌هایی که فردا یکشنبه در سی و نهمین هفته پویش در خراسان شمالی و کردستان با بیش از ۴ هزار و ۷۰۰ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری افتتاح می‌شود، تعداد پروژه‌های پویش به ۲۲۰ پروژه می‌رسد که حدود ۶۰ هزار میلیارد تومان برای این‌ها هزینه شده است.

اردکانیان گفت: در یک ماه و نیم باقی‌مانده هم طرح‌ها مطابق برنامه افتتاح می‌شوند و از ۲۵۰ پروژه وعده داده شده هم تجاوز خواهد کرد. کشور هیچ مشکلی به لحاظ فنی برای تولید برق بویژه در فصل سرما ندارد

وی درباره قطعی برق هم گفت: برق خانگی فقط یک بار قطعی داشت، ممکن است به دلایل فنی قطعی داشته باشیم اما از لحاظ تولید، ظرفیت نصب شده در کشور حدود ۸۴ هزار مگاوات است.

اردکانیان افزود: در پیک تابستان اوج بار زیر ۶۰ هزار مگاوات بود، اوج بار زمستان در روز حدود ۴۰ هزار و در شب حدود ۳۸ هزار مگاوات است.

اردکانیان گفت: کشور هیچ مشکلی به لحاظ فنی برای تولید برق بویژه در فصل سرما ندارد.

وی با اشاره به جلسات منظم هفتگی مدیران صنعت برق و وزارت نفت، بخش گاز و فرآورده‌ها اظهار داشت: روز شنبه در جلسه‌ای با وزیر نفت، گزارش ارائه شده حاکی از این بود که در ۱۰ سال گذشته به طور متوسط رشد سالیانه مصرف برق ما در بخش خانگی ۴.۷ درصد بود، در صنعت ۴.۸ درصد و در کل ۴.۶ درصد رشد داشت.

وزیر نیرو ادامه داد: اتفاق عجیب و غریبی هم بین پارسال و امسال رخ نداده است. البته ۱۰ ماهه امسال به نسبت مدت مشابه سال گذشته درست است که رشد مصرف خانگی ۳.۸ درصد بوده اما رشد صنعت ۹.۸ درصد بود و طبیعی هم است در سال جهش تولید قرار داریم.

وی گفت: طبق گزارش‌ها، رشد مصرف گاز در بخش خانگی ۱۲ درصد و در تهران ۱۵ درصد است. گازی که برای همه نیروگاه‌ها عرضه می‌شود کمتر از یک هفتم گازی است که در بخش خانگی و تجاری استفاده می‌شود.

اردکانیان اظهار داشت: امیدواری زیادی داریم که مثل همیشه، مردم و مصرف‌کنندگان همراهی کنند. با شرایط کرونایی هم مواجه هستیم، طبیعتاً برخی از مصرف‌کنندگان مانند بیمارستان‌ها و اماکن عمومی و بخش خانگی در اولویت ویژه قرار دارند و وقتی کمبود سوخت برای نیروگاه‌ها باشد، طبیعتاً این کمبود تولید برق روی بخشی از صنایع پرمصرف سرشکن می‌شود که این اتفاق در یکی دو سه هفته اخیر رخ داده که امید است در روزهای آتی وضعیت به سمت طبیعی شدن پیش برود.

وزیر نیرو با اشاره به اظهارات وزیر نفت مبنی بر این که انشعاب‌های جدید بخش قابل توجهی از مصرف را به خود اختصاص نمی‌دهد، گفت: طبق گزارش استاندار تهران، از ۱۵ درصد افزایش مصرف در بخش خانگی شاید حدود ۲ درصد مصرف ناشی از انشعاب‌های جدید باشد.

وزیر نیرو یادآوری کرد: از تابستان ۹۷ برنامه‌ریزی کردیم که می‌خواهیم تابستان ۹۸ و ۹۹ خاموشی صفر داشته باشیم، بالاخره رشد مصرفی هم در خانگی و تجاری داریم. سالی ۹۷۵ هزار مشترک جدید در بخش برق داریم. چون فرصت دو ساله

را قائل شدیم، شرکت توانیر ۲۹۴ هزار قرارداد با صنایع منعقد و توافق کرد که صنایع در ساعت‌هایی از برخی روزها مصرف را کاهش داده و یا صفر کرده و در مقابل پاداش و برق ارزان‌تر دریافت کنند.

وزیر نیرو درباره ایجاد وزارت انرژی هم گفت: به یک شرط، این کار شدنی است که تمامی ادغام‌ها و انتزاع‌هایی که در این ۴۰ سال انجام شده، ببینیم به اهداف خود رسیده است یا نه. در مقام کارشناسی، بحث پرداختن به وزارت انرژی را وارد می‌دانم اما وقتی در فصل سرما به مشکل کمبود سوخت برخورد می‌کنیم رفتن به سراغ چنین راه‌حل‌هایی را بیشتر آدرس دادن‌های غلط می‌دانم. اکنون که فرصتی فراهم می‌شود تا توجه مسئولان، مردم و رسانه، به موضوع مهم اصلاح مصرف انرژی در کشور جلب شود، چنین راحت‌الحلقوم‌هایی را طرح کردن و ذهن‌ها را متوجه این کردن که اگر سه وزارتخانه یکی شود مسئله حل می‌شود به نظرم مقداری آدرس غلط دادن است.

وی گفت: یکی از بحث‌های روز تفکیک بخش بازرگانی از وزارت صمت است، یکی دو سالی هم است که در این رابطه مجلس و دولت با هم صحبت می‌کنند.

وزیر نیرو افزود: یک روزی این دو وزارتخانه از هم جدا بودند و عده زیادی استدلال کردند که راه‌حل صنعت، معدن، تجارت و بازرگانی ادغام است. وزارت انرژی هم یک بار در کشور تاسیس شد و جوابی نگرفتیم که مربوط به سال ۵۳ است. در آن سال وزارتت به نام آب و برق، شرکت ملی نفت و سازمان انرژی اتمی داشتیم. این تدبیر اندیشیده شد که وزارت انرژی تاسیس شود که این کار هم انجام شد اما انرژی به نیرو ترجمه شد، قانون تاسیس وزارت نیرو، هم شامل آب و هم برق است.

کارگروه مربوطه در مقایسه با سال انتخاب می باشد. گفتنی است، پیش از این اصلاحیه، شرط حضور مجدد صادرکنندگان ممتاز و نمونه ملی در فرآیند انتخاب، افزایش حداقل ۱۰ درصدی ارزش صادرات در مقایسه با سال انتخاب بود.

بازنگری تعرفه های خدمات سلامت بخش خصوصی در دوره شیوع بیماری کرونا هیات وزیران به استناد قانون احکام دائمی برنامه های توسعه مبنی بر تکلیف دولت برای بازنگری سالانه ارزش نسبی و تعیین تعرفه خدمات سلامت با رعایت اصل تعادل منابع و مصارف و قیمت واقعی، با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور مبنی بر اصلاح تعرفه های مزبور موافقت کرد. **اصلاح مصوبه مربوط به اتصال بندر کاسپین به شبکه ریلی**

دولت به منظور تأمین نظر مجلس شورای اسلامی در خصوص تأمین هزینه تملک اراضی پروژه احداث راه آهن رشت - کاسپین در محدوده منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی، مصوبه مربوط به اتصال بندر کاسپین به شبکه ریلی را مورد بازنگری قرار داد.

مطابق اصلاح مصوبه فوق، سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی انزلی به منظور اتصال بندر کاسپین به شبکه ریلی می تواند از محل منابع داخلی خود، هزینه های تملک اراضی به میزان ۵۰ میلیارد ریال و بخشی از منابع مالی عملیات اجرایی راه آهن خط اتصال بندر مزبور به راه آهن رشت - انزلی به طول ۸ کیلومتر خارج از محدوده مصوب منطقه آزاد یاد شده به مبلغ ۴۰۰ میلیارد ریال را تأمین کند تا از طریق طرح احداث راه آهن قزوین - رشت - انزلی هزینه شود.

در جلسه هیات دولت به ریاست دکتر روحانی؛

آیین نامه «تشویق صادرکنندگان نمونه» اصلاح شد

هیات وزیران در جلسه روز چهارشنبه به ریاست حجت الاسلام والمسلمین دکتر حسن روحانی رئیس جمهور، آیین نامه تشویق صادرکنندگان نمونه را مورد بازبینی قرار داد و اصلاح کرد. به گزارش پایگاه اطلاع رسانی دولت، به موجب اصلاح آیین نامه فوق که به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و با توجه به تصمیم شورای عالی توسعه صادرات غیرنفتی به تصویب رسید، حضور مجدد صادرکنندگان ممتاز و نمونه ملی (در فرآیند انتخاب به عنوان صادرکننده ممتاز و نمونه ملی) قبل از اتمام مهلت کارت ویژه، منوط به حداقل رشد ۱۰ درصدی ارزش یا وزن صادرات به تشخیص

به میزبانی وزارت نفت انجام شد

هماهنگی وزارتخانه های نفت و نیرو برای تأمین پایدار انرژی وزیران نفت و نیرو به منظور هماهنگی در زمینه تأمین پایدار گاز و برق و کاهش اعمال محدودیت سوخت به صنایع دیدار و گفت و گو کردند.

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از وزارت نفت، بیژن زنگنه، وزیر نفت عصر روز گذشته با رضا اردکانیان، وزیر نیرو در محل ساختمان مرکزی وزارت نفت دیدار و گفت و گو کرد. وزیر نفت در این دیدار ضمن تأکید بر اولویت تأمین بخش خانگی و تجاری تأکید کرد: وزارت نفت حداکثر گاز ممکن برای نیروگاهها را تأمین می کند. وزیر نیرو هم در این دیدار از شرکت ملی گاز ایران و شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران برای تأمین سوخت مورد نیاز نیروگاهها قهرمانی کرد. وزیران نفت و نیرو در این دیدار هماهنگی لازم را برای عبور از فصل سرما با وجود مصرف بالا و شناسایی و متوقف کردن رمز ارزها در فصل سرد سال انجام دادند. وزیران نفت و نیرو پیش تر هم برای تأمین پایدار سوخت دیدار کرده بودند.

معاون شرکت مدیریت شبکه برق ایران مطرح کرد؛

رقابت مخرب وزارت نفت و نیرو عامل عقب ماندگی تجارت برق

یک مقام مسئول گفت: تعامل درست وزارتخانه‌های متولی صادرات برق و ایجاد امکان ورود بخش خصوصی به حوزه تجارت برق از ملزومات بهبود وضعیت تجارت منطقه‌ای برق و تبدیل شدن ایران به هاب برق منطقه است.

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از ستاد همایش سالانه اقتصاد مقاومتی، نشست «تجارت منطقه‌ای برق؛ الزامات و اولویت‌ها»، با حضور جمعی از اساتید و صاحب‌نظران و فعالان این حوزه در پژوهشکده مطالعات فناوری برگزار شد. این نشست، ششمین پیش نشست تخصصی از هفتمین همایش سالانه اقتصاد مقاومتی بود که در تاریخ ۲۹ بهمن سال جاری با موضوع «تجارت منطقه‌ای؛ اولویت راهبردی» برگزار خواهد شد. اهمیت، الزامات و سازوکارهای استفاده از فرصت جغرافیایی استراتژیک ایران در تجارت منطقه‌ای برق، متولی این حوزه و وضعیت کنونی تجارت برق کشور از جمله مواردی بود که به طور مفصل در یک نشست به آن‌ها پرداخته شد. در این نشست حبیب قراگزلو، معاون بازار برق

شرکت مدیریت شبکه برق ایران با بیان این که یکی از مهم‌ترین الزامات تجارت منطقه‌ای برق افزایش نقاط اتصال و ارتباط شبکه برق کشورهای منطقه است، گفت: اتصالمان با برخی کشورهای منطقه خوب و با برخی ضعیف است. باید ارتباط مان را با کشورهای مختلف قوی کنیم. باید سعی کنیم مزیت نسبی خود برای تولید برق در منطقه را حفظ کنیم. اگر در منطقه بازارها گسترش پیدا کند و ما کاری نکنیم سهم ایران از بازارها کم خواهد شد.

وی تصریح کرد: برخی از کشورهای اطراف شبکه‌های برق ضعیفی دارند. این کشورها متأسفانه خیلی بازارپذیر نیستند. اگر بخواهیم بازار منطقه‌ای راه اندازی کنیم باید روی زیرساخت‌های این کشورها نیز کار شود. می‌توان سرمایه‌گذاری خوبی انجام داد از جهت صادرات خدمات و وقتی آن‌ها قوی شدند می‌توان بازار منطقه‌ای را ایجاد نمود. ما اتصالات با کشورهای همسایه داریم اما نه برای حجم‌های بالای برق صادراتی. برای تبدیل شدن به هاب منطقه باید ظرفیت‌ها افزایش یابد.

قراگزلو افزود: اولین و مهمترین اولویت شاید توسعه ارتباطات فیزیکی به معنای بسترهای انتقال انرژی با کشورهای منطقه است. ارتباطات را باید قوی کنیم نه فقط برای صادرات. بحث ترانزیت برق خیلی مهم است. اگر شبکه قوی داشته باشیم می‌توانیم برق را بین کشورها توزیع کنیم و از منافع و درآمد آن استفاده نمود.

۳۷ مجوز صادرات برق، فاقد اعتبار است

وی با اشاره به این که وزارت نیرو با محوریت توانیر مهم‌ترین وظیفه را در بحث تجارت منطقه‌ای برق دارد، گفت: مجوزهای صادرات

و واردات دست وزارت نیرو است اما متأسفانه از سال ۹۳-۹۲ حدود ۳۷ مجوز صادرات صادر شده، اما بسیاری از آن‌ها الآن فاقد اعتبار است و عملاً صادرات انجام نمی‌شود. بخش خصوصی ما نسبت به بحث صادرات بدبین شده و خودش هم خیلی پیگیر نیست. در بخش تحویل و نرخ گذاری سوخت، وزارت نفت مرجع اصلی است اما با همکاری نهادهای دیگر مانند وزارت نیرو. این جا باید نهادی بالادستی ورود کند تا نهادهای مختلف به طور مناسب و به دور از تعارض منافع این کار را انجام دهند.

معاون بازار برق شرکت مدیریت شبکه برق ادامه داد: بازارهای منطقه‌ای در ایران سابقه زیادی دارد و متولیان اصلی هم شرکت توانیر و شرکت مدیریت شبکه است که با همکاری با سازمان منطقه‌ای اکو پیگیر این مساله بودیم. ابتدا قرار شد ایران و ترکیه پابلیت راه اندازی بازار منطقه‌ای برق شوند. ولی اخیراً در نشست RPC آخری که در اکو داشتیم قرار شد همه کشورهای متمایل به این کار وارد این مساله شوند و زیرساخت‌ها و لوازم این کار فراهم شود.

وی با اشاره به لزوم داشتن مکانیزمی برای حذف یارانه انرژی در کشور، گفت: اگر بخواهیم بازار بین بخش‌های مختلف رقابتی باشد، باید مکانیزمی را طراحی کنیم که یارانه‌های کشورهای مختلف در بخش انرژی در بازارهای بین‌المللی به نحوی مدیریت شود. باید سعی کنیم مزیت نسبی خود را برای تولید برق در منطقه حفظ کنیم. اگر در منطقه بازارها گسترش پیدا کند و ما کاری نکنیم سهم ایران از بازارها کم خواهد شد.

قراگزلو با اشاره به رقابت مخرب بین بخش برق و گاز در داخل کشور برای صادرات، اظهار داشت:

باید استراتژی مشتری بین وزارت نفت و نیرو تدوین شود تا از چنین مسائلی جلوگیری کند. مثلاً در بحث صادرات برق، نفت و گاز نیاز به چنین استراتژی کاملاً احساس می‌شود.

لزوم انتفاع سازمان محیط زیست از صادرات برق

این مقام مسئول با بیان مساله مشکلات زیست محیطی تولید برق مانند تمرکز آلودگی هوا در کشور، توضیح داد: از این باب که صادرات برق به نوعی به معنای تولید برق در داخل و صادر نمودن برق پاک است. یعنی آلودگی‌ها در داخل کشور متمرکز می‌شود و برق پاک صادر می‌شود. اگر امکان داشته باشد باید سازمان محیط زیست هم انتفاعی از صادرات برق داشته باشد تا بتواند به تقویت محیط زیست بپردازد.

معاون بازار برق شرکت مدیریت شبکه برق تحریم و عدم امکان دریافت منابع ناشی از فروش برق و همچنین نداشتن سیاستگذاری دقیق در خصوص ورود بخش خصوصی به صادرات را از موانع تحقق تجارت منطقه‌ای برق دانست و گفت: ما در اسناد بالادستی خیلی خوب صحبت می‌کنیم که بخش خصوصی باید وارد عمل شود. اما در میدان عمل چنین اتفاقی رخ نمی‌دهد.

نداشتن صرفه اقتصادی برق صادراتی با قیمت بالای گاز

قراگزلو افزود: بعضاً به نیروگاه‌ها می‌گویند اگر می‌خواهید برق را صادر کنید قیمت سوخت فرق می‌کند و این قیمت تا حدی بالاست که دیگر صادرات صرفه اقتصادی ندارد. قرار نیست کل سهم پول صادرات برای یک نفر باشد. می‌توان بخشی را به نیروگاه و بخشی را به بقیه اختصاص داد. باید منافع صادرات را باهم تقسیم کنیم. مثلاً نیروگاه گاز یارانه ای را می‌سوزاند، بخشی از پول

مبنی بر رسیدن نرخ دلار به زیر ۱۵ هزار تومان نیز گفت: فارغ از اینکه این عدد محقق می‌شود یا خیر، قطعاً روی صارت تأثیر منفی به جای خواهد گذاشت، چراکه امروز مواد اولیه مورد نیاز برای تولید کالای صادراتی، با این اعدادی که ارز در بازار معامله می‌شود، متفاوت است و در نتیجه کالا گران‌تر تولید شده است.

وی افزود: با توجه به اینکه زیرساخت‌های لازم برای افزایش تقاضا نداریم و ممنوعیت‌ها و محدودیت‌هایی نیز برای منابع ارزی لحاظ شده و حتی بخشنامه‌های متفاوتی هم صادر می‌کنیم، عملاً موانعی برای صادرات ایجاد شده است؛ به نحوی که دیدیم کشور حتی با افزایش نرخ ارز نیز نتوانست صادرات زیاد را تجربه کند، بنابراین قطعاً نرخ ۱۵ هزار تومانی با توجه به نرخ تورم می‌تواند اثر کاهشی بر صادرات داشته باشد.

عضو هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی تهران خاطرنشان کرد: مشاهده می‌شود که هر وقت در مصاحبه‌ها از رئیس کل بانک مرکزی در مورد نرخ ارز سوال می‌شود، ایشان نرخ را اعلام نمی‌کنند؛ در حالی که مسئولین دیگر به راحتی نرخ‌های بالا و پایین را اعلام می‌کنند که این خود معضلی بزرگ است و قطعاً دغدغه‌هایی برای صادرکنندگان ایجاد می‌کند.

وی ادامه داد: صادرکننده به دنبال ثبات نرخ ارز است نه افزایش یا کاهش آن؛ به این معنا که صادرکننده باید این اطمینان را داشته باشد که در یک بازه زمانی مشخص یکساله یک شش ماهه با یک نرخ مشخصی که حدود ۵ تا ۱۰ درصد نوسان داشته باشد بتواند فعالیت کند تا بر اساس آن برنامه ریزی‌ها و پیش‌بینی‌های لازم را برای تجارت، تولید و صادرات انجام دهد.

غیرقابل تصور و در حدود ۳۰ هزار تومان رساند؛ بنابراین پس از خالی شدن آن حساب، شاهد بودیم که نرخ‌ها به اعدادی رسید که شاید زود هنگام بود؛ اما همین امر هم به نگاه مثبت بازار به شرایط و جو روانی ذکر شده، بر می‌گردد.

دلار ۲۱ تا ۲۲ هزار تومانی تناسب بینابینی با وضعیت فعلی دارد

رئیس کنفدراسیون صادرات ایران درباره مؤلفه‌های مؤثر بر نرخ ارز تصریح کرد: پیش‌بینی نرخ ارز بستگی به عرضه و تقاضا، میزان صادرات نفتی و غیرنفتی، مقدار دریافت وجوه نفتی و مدیریت واردات از سوی دولت دارد؛ به این معنا که هر چه صادرات نسبت به واردات بیشتر شود، کاهش نرخ ارز اتفاق می‌افتد و اگر این موضوع برعکس شود، بدلیل بالا رفتن تقاضا منجر به افزایش نرخ ارز می‌شود.

وی درباره نرخ مناسب ارز در شرایط فعلی کشور توضیح داد: نرخ ارز بین ۲۱ تا ۲۲ هزار تومان یک تناسب تقریباً بینابینی با وضعیت فعلی اقتصاد کشور دارد که می‌تواند در اثر بازگشت آمریکا به برجام، آزادسازی منابع مالی، برطرف شدن مشکلات بانکی و افزایش صادرات، کاهش بیشتری هم داشته باشد یا اینکه در همین رنج ۲۱ تا ۲۲ هزار تومان باقی بماند.

رئیس کمیسیون تسهیل تجارت اتاق بازرگانی تهران تصریح کرد: به طور کلی پیش‌بینی نرخ ارز بستگی به متغیرهای اقتصادی دارد که هر یک در جایگاه خود تعیین‌کننده هستند؛ پس اعلام عدد مشخص برای آن، نمی‌تواند مبنای دقیقی داشته باشد.

اظهارات مسئولان، روی صادرات تأثیر منفی دارد
لاهورتی همچنین درباره اظهارات رئیس جمهوری

سختگیرانه رئیس‌جمهور قبلی آمریکا و احتمال انتخاب مجدد آن شخص تلقی می‌شود.

عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تهران افزود: بر این اساس، این احتمال وجود داشت که شرایط بدتر خواهد شد و از سوی دیگر نیز، منابع ارزی ایران در برخی کشورهای دنیا بلوکه شده بود که این امر، عرضه ارز را تا حدودی با مشکل مواجه کرد. از طرف دیگر نیز شیوع ویروس کرونا و بسته شدن مرزها، عملاً باعث کاهش صادرات شد و لذا همه این موارد دست به دست هم داده و چشم انداز شرایط اقتصادی را سخت‌تر نشان داد.

وی افزود: جو روانی ایجاد شده در جامعه نیز، بر این موضوعات سوار شد و قیمت ارز را به نرخ‌های

رئیس‌کنفدراسیون صادرات در گفتگو با ما:

اظهارات مسئولان درباره نرخ ارز تأثیر منفی بر صادرات دارد
رئیس کنفدراسیون صادرات ایران با انتقاد از اظهار نظر مسئولان درباره نرخ ارز گفت: قطعاً نرخ ۱۵ هزار تومانی با توجه به نرخ تورم می‌تواند اثر کاهشی بر صادرات داشته باشد.

محمد لاهوتی در گفت و گو با خبرنگار مهر در خصوص وضعیت نرخ ارز، اظهار داشت: بخشی از افزایش نرخ ارز در ماه‌های گذشته و رسیدن آن به مرز ۳۰ هزار تومان، ناشی از شرایط سیاسی و اقتصادی کشور بود که آن هم مبتنی بر سیاست‌های

پنج پیش بینی انرژی برای سال ۲۰۲۱

شیوع ویروس کرونا در سال ۲۰۲۰ پیامدهای کم سابقه ای در سراسر صنعت انرژی به دنبال داشت و تحولات مربوط به همه گیری کووید ۱۹ در سال ۲۰۲۱ بزرگترین عامل تاثیرگذار بر این بخش خواهد بود.

به گزارش ایسنا، روند همه گیری کووید ۱۹ حتی از سیاستهایی که دولت جدید آمریکا به اجرا می گذارد، تاثیرگذاری بیشتری خواهد داشت.

بخش انرژی در ابتدای سال میلادی جاری عملکرد خوبی داشت که تحت تاثیر انتظار سرمایه گذاران برای بازگشت به وضعیت عادی بود. اما این انتظارات ضعیفتر شده و تحت کنترل قرار گرفتن همه گیری مدت طولانیتری زمان خواهد بود و همچنان ریسک عقب نشینی قابل توجه وجود دارد.

پایگاه خبری اوپل پرایس با توجه به این موضوع، پیش بینی هایی درباره روندهای مهم

انرژی مطرح کرده که عبارتند از:

۱- میانگین قیمت وست تگزاس اینترمدیت امسال بین ۵۰ تا ۵۵ دلار خواهد بود. نفت همچنان مهمترین کالای جهان است. معلوم نیست چه مدت طول خواهد کشید تا همه گیری ویروس کرونا تحت کنترل قرار گیرد و ابهامات زیادی پیرامون روند قیمتهای نفت وجود دارد. قیمتهای نفت در سه ماهه چهارم صعود کردند و اکنون نزدیک به سطح قیمت یک سال پیش قرار دارند. این نشان دهنده احیای قوی است اما در صورت رشد تقاضا، اوپک می تواند ظرفیت مازاد تولید خود را آزاد کند و این امر مانعی برای رشد بیشتر قیمت نفت ایجاد خواهد کرد.

میانگین قیمت وست تگزاس اینترمدیت در سال ۲۰۲۰ حدود ۳۹ دلار و ۱۶ سنت در هر بشکه بود که حدود ۲۰ دلار کمتر از میانگین سال ۲۰۱۹ بود. میانگین قیمت امسال شاخص نفت آمریکا بالاتر از سال گذشته خواهد بود. قیمت اسپات این شاخص در حال حاضر حدود ۵۳ دلار است. تقاضا نسبت به مدت مشابه سال گذشته پایینتر است و این به منزله ریسکی برای کاهش بیشتر قیمتهاست. پیش بینی می شود میانگین قیمت وست تگزاس اینترمدیت در سال ۲۰۲۱ بین ۵۰ تا ۵۵ دلار باشد. با این حال اگر واکنشهای فعلی نتوانند بر انواع جدید ویروس کرونا موثر باشند یا کنترل همه گیری مدت طولانیتر از حد انتظار طول بکشد، قیمت نفت ممکن است پایین ۵۰ دلار را بشکند. اما اگر همه گیری سریعاً تحت کنترل قرار گیرد، شاهد روند احیای قوی قیمتهای نفت و صعود آنها به بالای ۵۵ دلار خواهیم بود.

۲- مجموع تولید نفت آمریکا برای دومین سال پیاپی کاهش خواهد یافت طبق گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا، تولید نفت آمریکا در نیمه دوم سال ۲۰۲۰ کاهش پیدا کرد و بر مبنای سالانه دو میلیون بشکه در روز کمتر از سال ۲۰۱۹ بود. شمار دکلهای حفاری نفت در هفته های اخیر رشد کرده اما همچنان ۵۷ درصد کمتر از مدت مشابه سال گذشته است.

جو بایدن، رییس جمهور آمریکا لیزینگ جدید حفاری نفت و گاز و مجوزهای حفاری در زمینها و آبهای فدرال را به مدت ۶۰ روز معلق کرده است. وی همچنین مجوز خط لوله نفتی کی استون ایکس ال را لغو کرد و نشان داد که دولت وی با صنعت نفت میانه ای نخواهد داشت. تمامی این موارد احتمال ادامه کاهش تولید نفت که در اواخر سال ۲۰۲۰ شروع شد را نشان می دهد. با این حال این کاهش آهسته خواهد بود و شاید تولید نفت آمریکا تثبیت شود.

۳- میانگین قیمت گاز طبیعی حداقل ۲۵ درصد بالاتر از سال ۲۰۲۰ خواهد بود

سال گذشته پیش بینی شده بود میانگین قیمت گاز طبیعی به پایینترین حد در بیش از ۲۰ سال گذشته نزول کند و چنین اتفاقی یههم افتاد. میانگین قیمت اسپات گاز طبیعی در هاب هنری در سال ۲۰۲۰ حدود دو دلار و سه سنت به ازای هر واحد MMBtu بود که پایینترین میانگین قیمت سالانه از زمان آغاز رصد آمار توسط اداره اطلاعات انرژی آمریکا در سال ۱۹۹۷ بود. اما کاهش تولید نفت به معنای کاهش عرضه گاز طبیعی مرتبط با تولید نفت است. این امر روند عرضه را محدودتر کرده و

عاملی در بهبود قیمت گاز طبیعی در اواخر سال ۲۰۲۰ بود. انتظار می رود روند بهبود قیمت گاز طبیعی در سال ۲۰۲۱ بهبود پیدا کند و به دو دلار و ۵۰ سنت در هر واحد MMBtu برسد که به منزله رشد ۲۵ درصدی در مقایسه با سال ۲۰۲۰ خواهد بود.

۴- افزایش واردات نفت آمریکا در سال ۲۰۲۱ واردات نفت آمریکا از سال ۲۰۰۵ که به ۱۰.۱ میلیون بشکه در روز رسیده بود، به طور پیوسته کاهش داشت و تنها در سالهای ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ که سقوط قیمتهای نفت روی تولید داخلی تاثیر منفی گذاشت، این روند معکوس شد اما تا پایان سال ۲۰۲۰ واردات نفت به آمریکا به شش میلیون بشکه در روز کاهش پیدا کرد.

انتظار می رود این روند در سال ۲۰۲۱ مجدداً معکوس شود. ریزش قیمتها در سال گذشته و مقررات جدید دولت بایدن احتمالاً باعث پایین رفتن سطح تولید نفت آمریکا در سال میلادی جاری می شود اما مجموع تقاضا بهبود پیدا خواهد کرد و در نتیجه واردات بیشتری برای جلوگیری از کمبود انجام می گیرد.

۵- سوددهی ۳۰ درصدی شرکت کونوکوفیلپس سوددهی شرکت کونوکوفیلپس که بزرگترین شرکت سهامی عام تولیدکننده نفت و گاز در جهان است، سال گذشته ۲۰ درصد پیش بینی شده بود و پیش از شیوع ویروس کرونا در موقعیت خوبی قرار داشت اما همه گیری کووید ۱۹ باعث سقوط تقاضا برای نفت شد و در نتیجه کونوکوفیلپس سال ۲۰۲۰ را با حدود ۴۰ درصد افت به پایان برد. اگر ریزش قیمت نفت امسال تکرار نشود بازار این شرکت به ارزش واقعی خود باز خواهد گشت.

علاوه بر این، اعطای تسهیلات ارزی به اشخاص حقوقی در قالب اعتبار خریدار حداکثر تا سقف ۳۰ میلیون دلار مانعی ندارد. طبق اعلام بانک مرکزی، محل تامین و اعطای تسهیلات ارزی سرمایه‌های ارزی مشتریان نزد بانکها، ذخایر ارزی بانکها، امکانات شعب خارج از کشور و کارگزاران بانکها است و کسانی که واجد شرایط برای دریافت این وام هستند شامل صادرکنندگان کالاهای غیرنفتی، خدمات و تولیدکنندگان، مجریان طرح‌های خودگردان با اولویت طرح‌های نیمه تمام می‌شود.

از سوی دیگر، نرخ سود تسهیلات ارزی به تشخیص بانک عامل با توجه به نرخ ارز و وضعیت اعتباری متقاضی تعیین و نرخ سود تسهیلات صادراتی براساس مفاد آیین نامه تامین مالی صادرات محاسبه می‌شود.

دوره بازپرداخت تسهیلات ارزی چه قدر است؟

همچنین، متقاضیان دریافت این وام بدانند که تا شش ماه پس از تاریخ گشایش اعتبار اسنادی برای خرید مواد اولیه و مصرفی و تا دو سال پس از تاریخ گشایش اعتبار اسنادی برای ورود ماشین آلات و اجرای طرح‌ها می‌توانند از تسهیلات ارزی بهره‌مند شوند و در صورت سپری شدن دوره استفاده قبل از استفاده کامل از تسهیلات، تمدید دوره مذکور به تشخیص بانک با توجه به مقررات جاری بلامانع است. علاوه بر این، دوره بازپرداخت این تسهیلات شامل شش ماه پس از دوره تنفس در یک قسط برای خرید مواد اولیه و مصرفی و حداکثر در هشت قسط مساوی و متوالی شش ماهه که اولین قسط آن بعد از انقضای دوره تنفس برای ورود ماشین آلات و اجرای طرح‌ها و صدور خدمات و بنا به تشخیص بانک خواهد بود. لازم به ذکر است که استفاده کنندگان از تسهیلات باید عین ارز را در سررسیدهای مربوطه به بانک برگردانند.

چه کسانی می‌توانند تسهیلات ارزی بگیرند؟

صادرکنندگان کالاهای غیرنفتی، خدمات و تولیدکنندگان، مجریان طرح‌های خودگردان با اولویت طرح‌های نیمه تمام می‌توانند از بانک‌های کشور تسهیلات ارزی دریافت کنند که بانک‌ها می‌توانند حداکثر تا سقف ۵ میلیون دلار برای اشخاص حقیقی و ۲۰ میلیون دلار برای اشخاص حقوقی اعم از خصوصی و دولتی مشروط به اینکه تسهیلات اعطایی از پنج درصد سرمایه بانک تجاوز نکند، بپردازند.

به گزارش ایسنا، بانک‌ها برای کمک به توسعه اقتصادی، گسترش صادرات و ایجاد اشتغال می‌توانند تا یک میلیارد دلار به صادرکنندگان و تولیدکنندگان واجد شرایط تسهیلات ارزی بپردازند که این تسهیلات یکساله و چهارساله هستند و نوع اول برای خرید مواد اولیه و مصرفی و دیگری برای خرید ماشین آلات تولیدی، خدمات مربوطه یا تکمیل طرح‌های نیمه تمام و هزینه‌های مربوط به صدور خدمات پرداخته می‌شود. در این راستا، بانک‌ها می‌توانند معادل ۶۰ درصد از یک میلیارد دلار تسهیلات ارزی را برای تسهیلات یکساله و ۴۰ درصد باقی مانده را برای تسهیلات چهارساله اختصاص بدهند و اعطای تسهیلات بیش از این مبلغ به تایید بانک مرکزی نیاز دارد.

همچنین، بانک‌ها می‌توانند حداکثر تا سقف پنج میلیون دلار برای اشخاص حقیقی و ۲۰ میلیون دلار برای اشخاص حقوقی اعم از خصوصی و دولتی مشروط به اینکه تسهیلات اعطایی از پنج درصد سرمایه بانک تجاوز نکند، بپردازند.

منابع تسهیلات ارزی از کجا تامین می‌شود؟

۹ ماهه ۹۹ انجام شد؛

پرداخت ۱۹۱ هزار میلیارد ریال تسهیلات به شرکت‌های دانش‌بنیان

تهران - ایرنا - روابط عمومی بانک مرکزی اعلام کرد: ۹ ماهه امسال به ۷۶۳ شرکت دانش‌بنیان معادل ۱۹۱ هزار میلیارد ریال تسهیلات پرداخت شد.

به گزارش روز یکشنبه ایرنا، روابط عمومی بانک مرکزی اعلام کرد: میزان تسهیلات اعطایی در مدت ۹ ماهه ۱۳۹۹ به ۷۶۳ شرکت دانش‌بنیان معادل ۱۹۱ هزار میلیارد ریال شد که نسبت به ۹ ماهه ۱۳۹۸ معادل ۱۲۸ درصد افزایش داشته است. بیشترین تسهیلات در ۹ ماهه ۹۹ از سوی بانک‌های صادرات به مبلغ ۳۵.۳ هزار میلیارد ریال، سپس ملت به مبلغ ۳۳.۲ هزار میلیارد ریال و ملی به مبلغ ۳۰.۵ هزار میلیارد ریال پرداخت شده است.

به گزارش ایرنا، مهر ماه امسال صندوق نوآوری و شکوفایی درباره حمایت شبکه بانکی از شرکت‌های دانش‌بنیان اعلام کرد: هشت نوع تسهیلات از سال ۹۷ به شرکت‌های دانش‌بنیان به واسطه بانک‌ها اعطا می‌شود.

بنابر اعلام این صندوق: همچنین انواع ضمانت‌نامه‌های بانکی بوسیله ۱۱ بانک برای شرکت‌ها از سوی صندوق نوآوری و شکوفایی صادر می‌شود و در چارچوب اعطای تسهیلات به شرکت‌های دانش‌بنیان برخی از بانک‌ها دفتر خدماتی در محل صندوق نوآوری و شکوفایی ایجاد کردند. براساس این گزارش، برخی بانک‌ها که فاقد دفتر در صندوق نوآوری و شکوفایی باشند، اقدام به تشکیل این دفتر در شعب بانک کردند و در سال گذشته بانک‌ها ۲۷۰۰ میلیارد تومان تسهیلات به شرکت‌های دانش‌بنیان اعطا کردند.

۵ گام تدوین «اهداف مشارکتی» برای شرکت

تمرکز صرف بر سود، دیگر جایگاهی ندارد

مترجم: مهدی نیکوئی

پیش از همه‌گیری کووید-۱۹ تغییری در کسب‌وکارها درباره ماهیت وجودی‌شان آغاز شده بود. آنها که مدت‌ها هدف خود را حداکثرسازی سود برای سهامداران تعیین کرده بودند، به تدریج نگرشی متفاوت در پیش گرفتند. آنها با درک خواسته‌های وابسته به یکدیگر در بین سهامداران، مصرف‌کنندگان، کارکنان و فعالان اجتماعی به این موضوع پی بردند که مسوولیت‌های بزرگ‌تری در قبال جامعه دارند. نتیجه آن، بررسی عملکرد خود براساس نگاه ذی‌نفعان بود. به نظر می‌رسید که تمرکز صرف بر سود، دیگر جایگاهی ندارد.

تمرکز صرف بر سود، دیگر جایگاهی ندارد

مصادق این تغییر نگاه را می‌توان در بیزینس راندتیبیل Business Roundtable (انجمنی از مدیران عامل ۲۰۰ شرکت برجسته آمریکا) دید که اعلامیه ۱۹۹۷ در خدمت‌رسانی به سهامداران را با تعهد جدیدی در ایفای نقش‌های اجتماعی کسب‌وکارها در جهان امروز جایگزین کردند. پیمان سال ۲۰۱۹ به «ارزش‌آفرینی برای مشتریان»، «سرمایه‌گذاری روی کارکنان»، افزایش «تنوع فرهنگی و شمول»، «رفتار منصفانه و اخلاقی با تامین‌کنندگان»، «پشتیبانی از جوامعی که در آنها کار می‌کنیم» و «حفاظت از محیط‌زیست» اختصاص یافته است. جالب است که در این بیانیه ۲۵۰ تا ۳۰۰ کلمه‌ای، هیچ اشاره‌ای به واژه «سهامداران» نشده است. اواخر ۲۰۱۹، مجمع جهانی اقتصاد نیز به بازنگری در مانیفست ۳۰ ساله خود اقدام کرد تا نگاه چند ذی‌نفعی را در آن پررنگ سازد: «هدف

یک شرکت، مشارکت دادن تمام ذی‌نفعان در یک ارزش‌آفرینی مشترک و پایدار است. شرکت‌ها برای این ارزش‌آفرینی نه تنها به سهامداران، بلکه به تمام ذی‌نفعان خود (کارکنان، مشتریان، تامین‌کنندگان، جوامع محلی و جامعه به‌طور کلی) توجه خواهند داشت. بهترین راه برای درک و هماهنگ‌سازی منافع متفاوت تمام ذی‌نفعان، پایبندی به تعهدی مشترک در سیاست‌ها و تصمیماتی است که شکوفایی بلندمدت یک شرکت را تضمین کند.» همه‌گیری کووید-۱۹ باعث شد تا تغییر نگاه شرکت‌ها به وظایف اجتماعی‌شان سرعت بیشتری بگیرد. برخی اعتقاد دارند که الزامات کوتاه‌مدت باعث شد که برخی از آنها به یاری جامعه خود بشتابند. اما سازمان‌ها و شرکت‌های دیگری بودند که واکنش منصفانه و معقول به همه‌گیری را نیازمند تعهدی واقعی به یک هدف عالی دانستند؛ هدفی که ماهیت وجودی شرکت و استراتژی‌های آن را توجیه کند. نکته آنجا است که ارزش‌آفرینی برای ذی‌نفعان، ایفای مسوولیت‌های اجتماعی و رونق بلندمدت اقتصادی، وابسته به نقش‌آفرینی کارکنان است. براساس یک نظرسنجی از شرکت مشاوره مدیریت مک‌کینزی روی کارکنان آمریکایی در سال ۲۰۱۹، حدود ۸۲ درصد از آنها اعلام کردند که بر خورداری از یک هدف برایشان حیاتی است. این درحالی بود که فقط ۴۲ درصد از سازمان‌های آنها هدفی والا برای فعالیت‌هایشان تعریف کرده بودند. این یافته به‌طور همزمان از اهمیت تدوین یک هدف عالی برای شرکت‌ها و اعلام آن به کارکنان پرده برمی‌دارد. ما در این مقاله استدلال خواهیم کرد که رسیدن به یک هدف، تنها با مشارکت جمعی ذی‌نفعان در تدوین آن امکان‌پذیر است.

تعریف یک هدف مشارکتی

نگاه سنتی به تعریف یک هدف، شامل اشاره به مواردی مانند دلیل وجودی یک سازمان، ماهیت آن، دلیل فعالیت‌هایش و نقش هدف در تعیین آینده می‌شود. اهدافی که هر شرکت و سازمان برای خود تعیین می‌کند، باید معنای روشنی داشته و مسیر رسیدن به آن را مشخص کند. وظیفه مدیران هم آن است که زوائد را از بیانیه اهداف حذف کنند تا تصویری واضح و منحصربه‌فرد از سازمان خود نشان دهند. در این مسیر، برخی از جنبه‌های شرکت پررنگ‌تر شده و برخی به حاشیه رانده می‌شوند. اما مساله آن است که حتی در شرایطی که برای تعیین اهداف سازمانی از بازخورد ذی‌نفعان استفاده می‌شود، باز هم رویکردی «درون به بیرون» در آن دیده می‌شود.

به‌طور کلی، ۳ ضعف در تدوین اهداف سازمانی به شیوه سنتی وجود دارد. نخست، هدف‌گذاران با نگاه خود به تدوین اهداف اقدام می‌کنند و نگاهی واقعی به مصرف‌کنندگان، شهروندان و سایر ذی‌نفعان ندارند. اگر یکی از پیش‌فرض‌های نظریه ذی‌نفعان را ارزش‌آفرینی برای آنها بدانیم، لازمه آن درک نیازهای متفاوت هر گروه از ذی‌نفعان است. اما با توجه به مشارکت ندادن آنها در فرآیند تعیین اهداف، نگاهی واقعی به نیازهای آنها وجود نخواهد داشت و این مساله با ایجاد فاصله جغرافیایی با آنها، حادث‌تر هم می‌شود. دوم اینکه به‌دلیل پیش‌داوری‌ها و تصورات هدف‌گذاران، ممکن است زبان به‌کار رفته تفاوت زیادی با واقعیات موجود داشته باشد. هدف‌گذاری در اتاق هیات‌مدیره صورت می‌گیرد و ممکن است کارکنان و سایر شرکای تجاری نتوانند آن را به خوبی درک کنند. بدتر آنکه، این اهداف ممکن است توسط مجریان آن رد شود. ضعف سوم آن است که اهداف سازمانی اغلب به

ISNA PHOTO

Nasrin Faegh